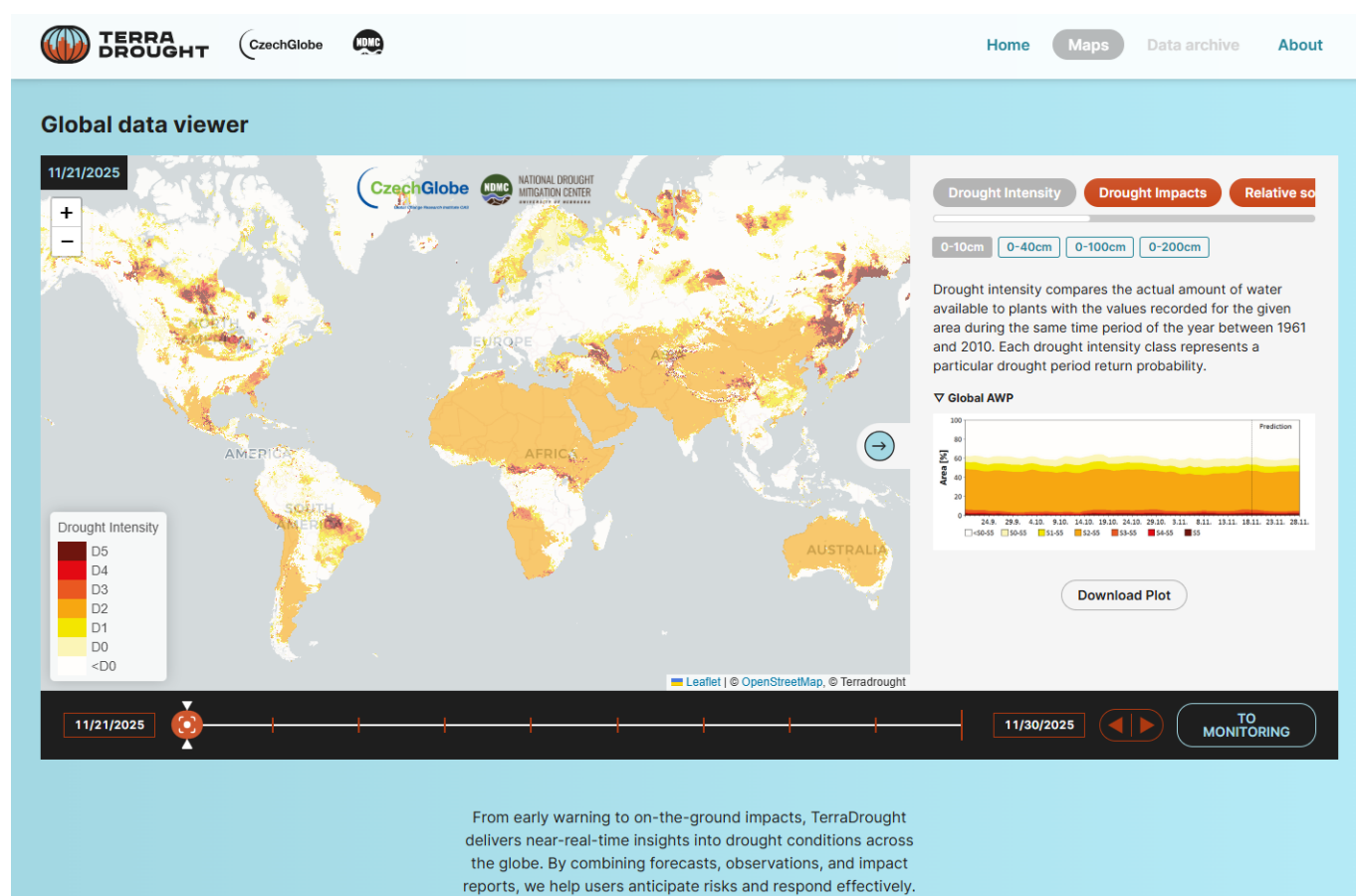

Vědci z CzechGlobe vyvinuli první globální monitoring dopadů sucha

24.11.2025 - prof. Ing. Mgr. Miroslav Trnka, Ph.D. | Akademie věd České republiky

Brno, 24. listopadu - Čeští vědci z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR - CzechGlobe spustili se svými americkými kolegy z Národního centra pro zmírňování dopadů sucha první globální systém monitoringu a předpovědi výskytu sucha a jeho dopadů. Na webu <https://terradrought.eu/> (a americkém protějšku <http://terradrought.unl.edu/>) najdou uživatelé aktuální a podrobné informace o aktuálních epizodách sucha na celém světě a také archiv těchto událostí. Systém monitoringu je založený na permanentní analýze mediálních výstupů ve 14 světových jazycích, který provádí tým našich spolupracovníků z řad studentů brněnských univerzit.

Celý projekt koordinuje tým, který již od roku 2011 zajišťuje projekt Intersucho a který monitoruje sucho v Česku a ve střední Evropě. Vědci před několika lety také společně s platformou Windy.com spustili globální monitoring aktuální půdní vlhkosti a její předpověď. „Nicméně anomálie půdní vlhkosti ještě neznamena, že sucho působí nějaké problémy. Z našich analýz ovšem vyplývá, že sucho je stále rostoucí problém a naším cílem je zprostředkovat aktuální informaci o jeho dopadech kdekoliv na světě,“ řekl vedoucí týmu a bioklimatolog Miroslav Trnka.

Tým deseti lidí v předchozích třech letech sbíral a analyzoval zprávy, které se týkaly dopadů sucha, a to v angličtině a částečně také ve francouzštině a španělštině. Jednalo se o zprávy z internetových verzí tištěných médií, z internetových zpravodajských webů, z televizí a rádií. Za tři roky se jednalo zhruba o 8000 mediálních výstupů, které byly vyříděny geograficky a podle toho, na jaký sektor mělo sucho vliv – na zemědělství, na zásobování pitnou vodou, na vznik požárů či na dopravu.

„Na základě těchto zpráv jsme vytvořili velký textový model a s pomocí AI nyní dokážeme velmi spolehlivě vyhledávat informace o suchu ve 14 jazycích. Tím se dostáváme k daleko většímu množství zpráv, na jejichž zpracování bychom jinak potřebovali desítky dalších spolupracovníků,“ poznamenal Trnka. Ti současní proto zejména dohlíží na to, zda AI přiřazuje zprávy tam, kam má, ale také pomáhají vylepšovat celý systém.

Permanentní sledování umožňuje kontinuálně sledovat vývoj sucha v různých regionech a stupňující se dopady v případě, že se sucho prohlubuje. *„Do budoucna budeme schopni dopady i předpovídat,“* řekl Trnka.

Projekt má pomoci těm zemím, které žádný monitorovací systém nemají. Může například posloužit ke včasnému směřování humanitární pomoci. Současně ale také doplňuje národní

sledovací systémy v těch zemích, které sucho monitorují. *„Naše data jim umožní události vidět a vnímat v globálním kontextu,“* řekl Trnka.

Sucho v globálním měřítku významně ovlivňuje zemědělskou produkci a dostupnost základních komodit, jako je pšenice či kukuřice, ale také ovlivňuje dopravu. V případě významného poklesu průtoků velkých řek kolabuje říční nákladní doprava, na které je závislá značná část průmyslu a exportu. *„Takové informace se mohou hodit nejen komoditním analytikům, ale pomohou třeba v plánování importních a exportních tras českých podniků,“* doplnil Trnka.

Kontakt pro média:

prof. Ing. Mgr. Miroslav Trnka, Ph.D.

E: trnka.m@czechglobe.cz

M: 725 950 927